

„PERSPECTIVE” ÎN CIFRE ȘI DATE

www.anpro.ro/Revista

„În publicistica românească «Perspective», editată de Asociația Profesorilor de Limba și Literatura Română Ioana Em. Petrescu (ANPRO), este unica revistă de didactică a limbii și literaturii române.

Editată în 2000 în cadrul unui proiect al Centrului Educația 2000+, trecută din 2001 sub egida proaspăt înființatei Asociații a Profesorilor de Limba și Literatura Română Ioana Em. Petrescu (ANPRO), revista apare semestrial, în format carte.

«Perspective» are ca public țintă profesorii de limba și literatura română din învățământul gimnazial și liceal (membri și nemembri ai asociației). În același timp se deschide spre didacticieni, studenți de la facultățile de litere, masteranzi, învățători ori alți profesori care predau discipline umaniste.

Orientată tematic, încă de la primul număr revista și-a propus redimensionarea studiului limbii și literaturii române în școală, în funcție de imperatiile reformei curriculare și de direcțiile actuale ale didacticii moderne.”

Redacția

Director: Alina Pamfil (2000); *Redactor-șef:* Monica Onojescu (2000); *Redactori:* Georgiana Epureanu (2009); Monica Halaszi (2014); Luminița Medeșan (2000); Mirela Mureșan (2000); Ioana Tămăian (2005).

Au mai făcut parte din redacție: Adriana Cean (2000-2001); Maria Cheșan (2000-2002); Victoria Gal (2002-2003); Dorina Kudor (2000-2004); Titiana Zlătior (2000-2004).

Referenți științifici

Începând cu nr. 1(6) 2003: prof. univ. dr. Vistian Goia; prof. univ. dr. G. G. Neamțu; prof. univ. Liviu Papadima (2014); prof. univ. dr. Ion Pop, Charles Temple, Ph. D. (S.U.A).

Rubricile

Dosar – cadrul teoretic al temei. Au fost publicate 87 de studii tematice, semnate de autori români ori străini, didacticieni, lingviști, specialiști în teoriile comunicării, teoreticieni ai lecturii, istorici și critici literari.

Experiențe – transcrierea unor experiențe didactice. Au fost publicate 348 de articole, cele mai multe, descrieri de bune practici: 1. aplicarea unor strategii și modele de proiectare (ERR, Prelectură-Lecturi succesive-Postlectură); 2. evaluare (s-a insistat, în special, pe evaluarea formativă); 3. forme noi de învățare/evaluare, introduse în practica didactică odată cu aplicarea noii programe (proiecte, studii de caz, dezbateri). În anumite situații s-au prezentat experimente de durată care vizau depistarea intereselor de lectură, găsirea unor modalități de motivare pentru lectură a elevilor cu dificultăți.

Puncte de vedere – abordări necanonice ale problematicii numărului. Nu foarte diferite ca tematică și structurare a demersului de **Experiențe**, cele 170 de articole din această categorie aduc în discuție și propun rezolvări ale unor probleme controversate (de exemplu, predarea integrată a domeniilor disciplinei limba și literatura română, criza evaluărilor naționale).

Dialoguri – rubrica a fost gândită ca un spațiu dinamic al întâlnirii și confruntării opiniilor, în același timp, și ca un feedback dat sistemului. În cei 15 ani au fost publicate 21 de interviuri, 14 dezbateri tematice și 24 de anchete.

Glosar – definirea unor concepte integrate și/sau corelate ariei tematice a numărului. Au fost definiți 102 termeni din aria didacticii, a specialității limba și literatura română, a comunicării, a lecturii.

Cărți – recenzii ale unor lucrări legate de tema pusă în discuție. Au fost recenzate 98 de cărți de didactică și apariții noi în domeniile comunicării, teoriei, criticii și istoriei literare. Au fost semnalate cel puțin încă pe atâtea cărți, iar casetele – prin felul cum au fost concepute – au avut și ele rolul de a lărgi lista referințelor.

Evenimente – prezintă proiecte care au legătură cu viața școlii, conferințe, cursuri de formare, simpozioane sau orice alt eveniment din domeniul profesional. Au fost semnalate peste 200 de evenimente, multe dintre ele legate de activitatea asociației.

Correspondență – odată cu folosirea curentă a internetului s-a renunțat la rubrică.

Răspunzând propunerilor cititorilor revistei au mai fost introduse pe parcurs rubricile:

O idee (2002) – Rubrică cu deschidere și spre alte probleme decât cele ale numărului. Cuprinde articole de opinie centrate pe problemele educației a condiției profesorului, alteori prelungește tema numărului anterior cu o nouă perspectivă. În câteva cazuri am publicat și răspunsul la anchete al elevilor.

ABC didactic (2003) – Răspunzând unei nevoi reale, rubrica și-a propus inițial un dialog între tinerii aflați la începutul carierei și metodicieni ori formatori abilitați în curriculum și evaluare. Ulterior, intenția a fost abandonată și ne-am mulțumit cu publicarea unor articole ale unor studenți, masteranzi sau profesori debutanți.

Cărți pentru copii (2005) – Rubrica cuprinde sondaje ale preferințelor elevilor și descrierea unor proiecte de scriere creativă, pe de o parte, și recenzii ale unor cărți pentru copii scrise de autori români, pe de altă parte.

În cei 15 ani, 252 de persoane au publicat cel puțin câte un articol. Lor li se adaugă circa 100 de profesori care au răspuns la anchete, au trimis recenzii, ne-au semnalat proiecte sau evenimente din școlile lor.

Temele

Scrierea, nr. 1/(1) 2000; *Evaluarea*, nr. 1/(2) 2001; *Receptare și producere de text*, nr. 2/(3) 2001; *Manuale*, nr. 1/(4) 2002; *Oralul*, nr. 2(5) 2002; *Construcția comunicării*, nr. 1(6) 2003; *Inter-, pluri- transdisciplinaritate*, nr. 2(7) 2003; *Întrebarea*, nr. 1(8) 2004; *Literar/Nonliterar*, nr. 2(9) 2004; *Textul epic*, nr. 1 (10) 2005; *Textul liric*, nr. 2(11) 2005; *Textul dramatic/Spectacolul*, nr. 1 (12) 2006; *Personajul*, nr. 1(13) 2006; *Argumentarea*, nr. 1(14) 2007; *Argumentația*, nr. 2(15) 2007; *Descrierea*, nr. 1 (16) 2008; *Narațiunea*, nr. 2 (17) 2008; *Jurnalul*, nr. 1(18) 2009; *Dezbaterea*, nr. 2(19) 2009; *Metode, tehnici, strategii*, nr. 1(20) 2010; *Scrierea despre text*, nr. 2(21) 2010; *În câte feluri citim textul? I. Lectura scriiturii*, nr. 1(22) 2011; *În câte feluri citim textul? II. Lectura imaginii*, nr. 2(23) 2011; *Lectura, scrierea și metacogniția*, nr. 1(24) 2012; *Literatură română/literatură universală, Interferențe*, nr. 2(25) 2012; *Internetul și comunicarea*, nr. 1(26) 2013; *Plectura*, nr. 2(27) 2013; *Lecturi succesive I*, nr. 1(28) 2014, *Lecturi succesive II*, nr. 2 (29) 2012; *Postlectura*, nr. 1(30) 2015.

Așa cum se poate lesne observa, în primele numere am încercat să răspundem unor probleme legate de aplicarea curriculumului și a noii programe de limba și literatura română, odată cu integrarea disciplinei în aria „Limbă și comunicare” și cu introducerea modelului comunicativ-funcțional. Abordarea pe noi principii didactice a scrierii, importanța acordată comunicării orale, utilizarea

manualelor alternative, receptarea în egală măsură a textului literar și nonliterar erau probleme dificil de pus în practică în lipsa unei pregătiri în acest sens a practicienilor. În anii următori, s-a trecut de la „traducerea” și exemplificarea punerii în practică a intențiilor autorilor de programe și manuale spre un feedback dat modelului comunicativ. Începând cu 2005, în paginile revistei s-a configurat o lărgire a conceptului de didactică, înțelesă ca „*disciplină de frontieră* (așezată în zona de intersecție a științelor limbii și literaturii cu științele educației și psihologia educațională), *disciplină orientată deopotrivă teoretic și practic*” (Alina Pamfil, *Limba și literatura română în gimnaziu, Structuri didactice deschise*, 2003).

Structura

O problemă dificilă a fost cea a structurării numărului de față. La prima vedere, cel mai simplu ar fi fost să ținem cont de orientarea tematică a revistei. Dar unele teme se reiau, se întrepătrund, se pun în acord cu evoluția tehnologiilor, cu deplasarea intereselor sistemului de învățământ spre noi aspecte (de exemplu, odată cu noua *Lege a Educației – învățământul bazat pe competențe*).

În 2002, Liviu Papadima saluta inițiativa ANPRO de a edita „Perspectivele” în contextul nevoii „de o *Didactica nova* suficient de «puternică» pentru a umple golul lăsat în urmă de trinomul discurs expositiv – memorare – reproducere”. Dar oricât de „oportune și meritorii” ar fi inițiativele redactorilor și colaboratorilor, „Perspective” nu are și nici nu considerăm că ar trebui să aibă structura riguroasă a unei didactici. Meritul ei constă în dinamism, adaptare rapidă la mutațiile din sistem, în deschideri de probleme, avansare de posibile soluții și, mai ales, în feedback. Ea poate oferi, așa cum s-a și întâmplat, material documentar pentru specialiști, dar nu poate lua locul lor. De altfel în anii următori au apărut câteva cărți consistente de didactica limbii și literaturii române.

În cele din urmă am optat pentru o structurare a acestui număr aniversar în trei compartimente mari, care traversează și temele revistei, și capitolele clasice ale unei didactici: *I. Competență metacognitivă; II. Competența comunicativă; III. Competența literară/culturală*. Am considerat că nu poți „învăța cum să învețe” pe altcineva, dacă nu îți exersezi mai întâi tu, ca adult și profesor, competența metacognitivă, atât de necesară în situația în care formezi elevilor competențele de comunicare orală și scrisă, de receptare și producere de text de orice fel și pe orice suport. În același timp, în numele statutului profesional, nu poți abdica de la condiția de profesor de literatură română, urmărind fenomenul într-un context specific, cu deschideri spre alte literaturi, spre alte arte și spre alte discipline.

Cele trei secțiuni mari ale revistei sunt alcătuite din fragmente din articolele publicate în *Dosar, Experiențe și Puncte de vedere*, interviuri dezbateri și anchete. Fragmentarea a fost o sarcină riscantă. Ne-am asumat-o, pentru că am dorit să reliefam nu numai varietatea și actualitatea problemelor puse în discuție, ci și să stabilim un echilibru între studiile specialiștilor și experiența practicienilor, sugerând astfel că ele se susțin reciproc.

Am optat pentru o structură mozaicată și pentru că fragmentele ne-au servit pentru a da o anume coerență interioară fiecărei secțiuni. Din considerente editoriale, am eliminat referințele bibliografice.

Ne-am asumat și faptul că nu se pot face delimitări stricte între problemele ridicate în cele trei secțiuni. Așa cum este firesc, ele se întrepătrund și se susțin.

De data aceasta, cele șase casete nu mai reproduc fragmente din bibliografia recomandată pentru tema numărului, ci o listă de termeni definiți în *Glosar*, o selecție de *Cărți* recenzate, titluri de anchete, interviuri și dezbateri care au avut loc în cei 15 ani.

Am încheiat cu o anchetă în care am dorit să surprindem atât modul în care a fost percepută „Perspective”, cât și așteptările pentru viitor de la o astfel de revistă.

Mulțumim colaboratorilor și cititorilor revistei, dintre care nu puțini ne-au fost fideli în toți acești 15 ani.

Redactorii